Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για τις εξορύξεις φυσικού αερίου και πετρελαίου νότια της Κρήτης είναι στην Περιφέρεια Κρήτης για γνωμοδότηση και θα συζητηθεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου 2018. Δεν έχουμε όμως ακόμα καταλάβει το μέγεθος της απειλής. Όπως επισημαίνουν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, η οικονομία της χώρας μας που στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα του τουρισμού και της αλιείας απειλείται ευθέως από το ενδεχόμενο μιας ή περισσότερων πετρελαιοκηλίδων αλλά και από τις πλατφόρμες εξόρυξης πετρελαίου από το Ιόνιο μέχρι το Λιβυκό Πέλαγος. Οι εξορύξεις αυτές σχεδιάζεται να γίνουν σε πρωτόγνωρα βάθη χιλιάδων μέτρων με άγνωστες συνέπειες καθώς δεν υπάρχει ακόμα η κατάλληλη τεχνολογία. Ήδη από το στάδιο των σεισμικών ερευνών η ζωή στις θάλασσές μας, τα δελφίνια, οι φάλαινες φυσητήρες αλλά και οι θαλάσσιες χελώνες κινδυνεύουν θανάσιμα. Τα οικονομικά επιχειρήματα υπέρ των εξορύξεων αμφίβολων ποσοτήτων υδρογονανθράκων από πολύ μεγάλα βάθη είναι σαθρά. Ο ανταγωνισμός στο χώρο της ενέργειας είναι πολύ έντονος και ήδη έχουμε εμπλακεί σε γεωπολιτικές συγκρούσεις χωρίς να γνωρίζουμε τι μας επιφυλάσσει το μέλλον.

Εξαιρετικά αμφίβολο το οικονομικό όφελος!
Τα τελευταία χρόνια προετοιμάστηκε μεθοδικά το έδαφος με εκατοντάδες εκδηλώσεις, συνεντεύξεις και άρθρα με αστεία επιχειρήματα ότι η εξόρυξη των υδρογονανθράκων στη στεριά και στη θάλασσα της πατρίδας μας θα λύσει ως δια μαγείας το πρόβλημα του χρέους, θα κάνει βιώσιμο το ασφαλιστικό σύστημα και θα μετατρέψει τη χώρα σε μεγάλο ενεργειακό παίκτη στη Μεσόγειο. Η αλήθεια όμως απέχει πολύ. Στην πραγματικότητα τα κοιτάσματα στο Ιόνιο και την Κρήτη είναι ακόμα άγνωστα, το κόστος εξόρυξης από πολύ μεγάλα βάθη (αν γίνει ποτέ) θα είναι πολύ υψηλό και τα πιθανά κέρδη θα πάνε κυρίως στις εταιρείες εξόρυξης και εκμετάλλευσης. Ακόμα στην απίθανη περίπτωση να ήταν μεγάλα τα κοιτάσματα της Ελλάδας και να είναι εφικτή η εξόρυξή τους, θα είχαμε κάποιο αξιόλογο όφελος; Το κράτος αναμένεται να εισπράξει περίπου το 20%. Για παράδειγμα, στην περίπτωση της Κύπρου, αν εξορυχθούν τα κοιτάσματα που έχουν εντοπιστεί, αυτό το κέρδος υπολογίζεται σε 40 εκατ. ευρώ ετησίως. Κι αυτό χωρίς να υπολογίζεται το κόστος της στρατιωτικής υποστήριξης των εγκαταστάσεων που πιθανότατα θα χρειαστεί, ούτε το κόστος των δημόσιων υποδομών που συνδέονται με τις εξορύξεις ούτε το κόστος των επιπτώσεων στην υγεία, ούτε το κόστος της περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή μιας πολύ πιθανής μεγάλης οικολογικής καταστροφής.

Μεγάλο το ρίσκο!
Από τις 18 χώρες που διαθέτουν τα πλουσιότερα κοιτάσματα στον κόσμο μόνο δύο έχουν καλύτερο επίπεδο ζωής από τη χώρα μας: οι ΗΠΑ και ο Καναδάς. Οι περισσότερες από τις υπόλοιπες χώρες που βάσισαν την οικονομία τους στις εξορύξεις, έχουν από τους χαμηλότερους δείκτες δημοκρατίας, υγείας, ποιότητας περιβάλλοντος, εκπαίδευσης και τους υψηλότερους σε διαφθορά, ανεργία, φτώχεια, ανισότητες, βία και συγκρούσεις.

Οι ίδιες πετρελαϊκές εταιρείες που είναι υπεύθυνες για οικολογικές καταστροφές και εκμεταλλεύονται τα κοιτάσματα γύρω από τα οποία γίνονται οι αιματηρές συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και την Αφρική έχουν ήδη εγκατασταθεί στην περιοχή μας. Ήπειρος, Αιτωλοακαρνανία, Πελοπόννησος, Πατραϊκός, Κατάκολο, Ιόνιο και η θάλασσα νότια της Κρήτης, έχουν παραδοθεί για έρευνα και εξόρυξη υδρογονανθράκων (πετρέλαιο και φυσικό αέριο). Ήδη η θάλασσα χωρίστηκε σε «οικόπεδα», άρχισαν οι πολυδάπανες έρευνες, χαράχτηκαν στους χάρτες υποθαλάσσιοι αγωγοί, κι αμέσως πολλαπλασιάστηκαν οι αιτίες και οι αφορμές συγκρούσεων με τη γείτονα χώρα. Ίσως αύριο χρειαστεί τα παιδιά μας να υπερασπιστούν με τη ζωή τους αυτά τα μηδαμινά ή ανύπαρκτα κοιτάσματα υδρογονανθράκων.

Υπάρχει αντίρρηση!
Οι αντιδράσεις έχουν αρχίσει και είναι πολύ σοβαρές για να τις αγνοήσει κανείς. Το

Δημοτικό Συμβούλιο Πλατανιά, ένας δήμος που πρόκειται να πληγεί περισσότερο από άλλους από την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στις θαλάσσιες περιοχές νοτιοδυτικά και δυτικά της Κρήτης, γνωμοδότησε αρνητικά για τη ΣΜΠΕ. Τα επιχειρήματα του Δημοτικού Συμβουλίου είναι η ανεπαρκής εξασφάλιση από τις επιπτώσεις της εξόρυξης, η «επιδερμική» μελέτη του σεναρίου της Μηδενικής Λύσης και οι δραματικές επιπτώσεις στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον και στην οικονομία στην περίπτωση «ατυχήματος». Αρνητική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ έχει εκφράσει και το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, θεωρώντας ότι παρουσιάζει μεγάλες ελλείψεις σε ότι αφορά τη σεισμικότητα της περιοχής.

Πολύ δυναμικές είναι οι αντιδράσεις στην περιοχή της Ηπείρου, ενώ ένα μεγάλο κίνημα κατά των εξορύξεων έχει δυναμώσει σε όλη τη χώρα. Ήδη στην Ήπειρο οι εταιρείες εξόρυξης βλέποντας τις αντιδράσεις έχουν επιδοθεί σε αθρόες χορηγίες εκδηλώσεων και συλλόγων για να ρίξουν στάχτη στα μάτια των τοπικών κοινωνιών. Σύντομα θα αρχίσουν και στην Κρήτη την ίδια πρακτική.

Υπάρχει εναλλακτική λύση!

Ο ανταγωνισμός για την όλο και μεγαλύτερη παραγωγή ενέργειας και τον έλεγχό της είναι μια πραγματική απειλή για το περιβάλλον και τις ζωές μας. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και η ανάγκη για εξοικονόμηση ενέργειας και ηπιότερες μορφές παραγωγής δεν μπαίνουν στο τραπέζι των αποφάσεων όταν πρόκειται για τα οικονομικά συμφέροντα των μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών και την επιβίωση του κυρίαρχου οικονομικού συστήματος. Γι αυτό σήμερα χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ μια ρηξικέλευθη ενεργειακή στρατηγική που θα αμφισβητήσει τους υδρογονάνθρακες και τις εξορύξεις, θα είναι βασισμένη κυρίως στην εξοικονόμηση και στην αποκεντρωμένη αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χωρίς τις ακρότητες με τις οποίες έχουμε έρθει αντιμέτωποι. Μια πολιτική που θα επιβραδύνει την κλιματική αλλαγή και θα δώσει το περιθώριο να αντιμετωπιστούν έγκαιρα οι επιπτώσεις της, θα διαφυλάξει το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους, θα έχει περισσότερες θέσεις εργασίας και ορθότερη αναδιανομή του πλούτου.

Η ΣΜΠΕ των εξορύξεων υδρογονανθράκων στις θάλασσές μας είναι προσχηματική και υποβαθμίζει σκόπιμα τους κινδύνους. Δυστυχώς η πλειοψηφία του Περιφερειακού Συμβουλίου δεν μας έχει συνηθίσει σε γενναία και υπεύθυνη στάση. Η πείρα μας από ανάλογες περιπτώσεις μας έχει δείξει ότι θα επιχειρήσει να υποβαθμίσει το πρόβλημα των επιπτώσεων, να περιθωριοποιήσει τις αντιδράσεις και να δώσει θετική γνωμοδότηση, με κάποιους όρους - στάχτη στα μάτια μας. Στις συλλογικότητες πέφτει πάλι το βάρος να ενημερώσουν την κοινωνία για τις πραγματικές συνέπειες από τις επιπτώσεις των εξορύξεων φυσικού αερίου και πετρελαίου από τις θάλασσές μας.

Καλούμε λοιπόν τους πολίτες να δώ σουν το παρόν στη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου στις 2 το μεσημέρι για να ζητήσουμε να σταματήσουν αμέσως οι σεισμικές έρευνες και το πρόγραμμα των εξορύξεων διότι πραγματικά δεν έχουμε να ωφεληθούμε σε τίποτα, ενώ οι επιπτώ σεις θα είναι τραγικές για το περιβάλλον, την τοπική οικονομία και την ειρήνη.

Παγκρήτιο Δίκτυο Περιβαλλοντικώ ν Οργανώ σεων "ΟικοΚρήτη"
www.oikokriti.gr